

[Holger Andersen.]

toujours à ses premiers amours“, „Berlingske Tidende“ vender tilbage til sin oprindelige Kærlighed og taler nu — jeg havde nær sagt i høje Toner, det er nu altsaa meget lave Toner, dybe Toner — om den Gang, Konservative maatte gaa med bøjede Hoveder og tunge Skridt. Ja, det ærede Medlem Hr. Fraenkel har Ret i, at vi har ingen konservativ Presse her i Byen. (*Fraenkel*: Tag Dem i Agt for, hvad De siger). I alle Tilfælde er „Berlingske Tidende“ ikke noget som helst Udtryk for, hvad Rigsdagsgruppen mener; det er ofte nok understreget.

Jeg vil trods alt haabe, at det vil vise sig muligt at finde en Vej i den foreliggende Situation. Men jeg ønsker for mit Vedkommende at understrege, at vi fra konservativ Side ikke kan være medvirkende til en Forringelse af den nugældende Forsvarsordning, som tværtimod paa væsentlige Punkter trænger til at forbedres. Thi en Forringelse af den nuværende Forsvarsordning finder vi det i en Situation som den nuværende udenrigspolitisk uforsvarligt at gaa med til.

Formanden: Jeg vilde anse det for ønskeligt, om vi kunde tilendebringe Forhandlingerne i Aften, saaledes at vi kunde undgaa at holde Møde i Morgen. Men skal det lykkes, maa jeg paa ny henstille til efterfølgende Talere at fatte sig i Korthed.

Axel Møller: Sjældent eller aldrig, forekommer det mig, har et Land forkludret sit Forsvar, saadan som Danmark har gjort det. I Provisorietiden blev Forsvarssagen draget ind i de bitreste politiske Partikampe, i 1909 løste man den imod de sagskyndiges Raad og lod baade før og efter Verdenskrigen Forsvaret forfalde, og i 1922 gentog man nøjagtigt det samme, med den Begrundelse, at nu skulde man have en ærlig Ordning, som skulde holdes. Nu ser vi Resultatet!

Maa jeg sige for mit personlige Vedkommende, at skønt jeg ikke stemte for Forsvarsordningen af 1922, allerede af den gode Grund, at jeg paa det Tidspunkt ikke sad i Rigsdagen, saa erkender jeg dog, at jeg har min Del af Ansvar for, at denne Lov ikke er ført igennem efter sine Forudsætninger, og det maa jeg mene, ethvert Medlem af denne Rigsdag har, naar de paa Finansloven bevilgede Beløb ikke svarer til, hvad Loven kræver og forudsætter. Men den rette Mand til at paatale dette er efter min Mening ikke det

ærede Medlem Hr. L. Rasmussen, der i omtrent den halve Tid sad som Forsvarsminister og havde Hovedansvaret for Administrationen af Loven. Og det er en daarlig Undskyldning, naar det ærede Medlem siger: Ja, men I kan da ikke forlange af mig, som personligt var imod disse Love, at jeg skulde gøre andet end det, jeg gjorde. Jo, det kan man i høj Grad forlange af den Mand, der paatager sig at være Forsvarsminister og administrere bestaaende Love, man kan forlange, at han gør det loyalt, uden Hensyn til sine egne personlige Meninger i den ene eller den anden Retning.

Allerede i 1920 advarede jeg her i Tinget meget stærkt imod den nye Ordning, man stod i Begreb med at gennemføre, idet jeg henviste til, at man ikke burde paa det Tidspunkt foregribe en eventuel Afrustningsplan fra Folkenes Forbunds Side. Nu er det rigtigt, at det trak længere ud med denne Plan, end man havde ventet, og mange har spurgt: Hvorfor kommer der intet Resultat nede fra Folkenes Forbund? Man maa imidlertid ikke overse de meget store Vanskeligheder, Folkeforbundet har at kæmpe imod med Hensyn til Gennemførelsen af Planen om en fælles Nedrustning. Jeg skal ikke gaa nærmere ind paa de politiske Vanskeligheder, der ligger i den manglende Sikkerhedsfølelse i Europa. Jeg indrømmer, at Locarno-Traktaten og ogsaa Kellogg-Traktaten og den videre Udvikling af Voldgiftstraktaterne virker i Retning af at skabe større Tryghedsfølelse, men jeg tror ikke, Tryghedsfølelsen endnu er saa stærk, at man kan bygge afgørende derpaa. Men selv om man ser bort herfra, er der jo en lang Række tekniske Vanskeligheder, der frembyder sig, naar man skal løse det Program, Folkeforbundet har sat sig.

Maa jeg for at illustrere dette lige blot nævne en interessant Skrivelse, som Raadet har sendt til den forberedende Nedrustningskommission af Februar 1926; der retter man en lang Række Spørgsmaal til Nedrustningskommissionen og beder denne om at undersøge dem. Der spørges: Skal Rustningerne alene begrænses i Fredstid eller ogsaa i Krigstid, og er det sidste overhovedet muligt? Der spørges: Hvorledes kan en Begrænsning bedst ske, kan det bedst ske ved at nedsætte Militærudgifterne, eller kan det bedst ske ved en Begrænsning af Personellet eller af de værnepligtige, ved en Begrænsning af Tjenestetiden eller ved en Begrænsning af Krigs-